

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ГІГІЕНА НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ**

Спеціальність: **І 9 «Громадське здоров'я»**
Освітньо-професійна програма: **Громадське здоров'я**
Код компонента в освітній програмі: **ВК 10**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **заочна (вечірня)**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **II (весняний)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **ОК 4, ОК 12, ОК 16**

Кафедра/підрозділ: **кафедра гігієни та екології**, пр. Науки, 4, корпус А, 4 поверх
Керівник освітнього компонента: доц. **Олійник Юлія Олександрівна**,
email: yo.oliinyk@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/section.php?id=25604>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Гігієна населених місць» спрямований на вивчення впливу факторів навколишнього середовища – повітря, води, ґрунту, мікроклімату, шуму, освітлення та планувальних рішень – на здоров'я населення. Дисципліна формує знання та практичні навички з оцінки санітарно-гігієнічного стану територій, розроблення профілактичних заходів і управління ризиками, пов'язаними з умовами проживання людей. Особлива увага приділяється сучасним підходам до забезпечення безпечного та сприятливого середовища життєдіяльності населення в контексті громадського здоров'я.

МЕТА КУРСУ: формування знань про вплив факторів навколишнього середовища на здоров'я населення, засвоєння принципів санітарно-гігієнічної оцінки житлових і громадських територій та розвиток умінь щодо розроблення і впровадження профілактичних заходів, спрямованих на створення безпечних і сприятливих умов проживання населення.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- пояснювати вплив факторів навколишнього середовища (повітря, вода, ґрунт, мікроклімат, шум, освітлення) на здоров'я населення;
- оцінювати санітарно-гігієнічний стан житлових і громадських територій;
- визначати ризики для здоров'я населення, пов'язані з негативними факторами середовища;
- пропонувати та обґрунтовувати профілактичні заходи для зменшення шкідливого впливу навколишнього середовища;
- планувати та контролювати впровадження гігієнічних і профілактичних заходів на рівні громади або підприємства;
- аргументовано застосовувати сучасні стандарти та нормативи у сфері гігієни населених місць

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (4 год.):**

1. Предмет «Гігієна населених місць» як розділ комунальної гігієни, історія, мета та завдання.
2. Гігієна атмосферного повітря населених міст. Гігієнічне значення сонячної радіації. Погода і клімат. Мікроклімат населених міст.

Перелік тем практичних занять (8 год.):

1. Методика визначення та гігієнічна оцінка температурно-вологісного режиму приміщень, його вплив на теплообмін людини. Методика визначення та гігієнічна оцінка атмосферного тиску, біоетичні аспекти.

2. Методика гігієнічної оцінки та біобезпека комплексного впливу параметрів мікроклімату на теплообмін людини.
3. Методика визначення та гігієнічна оцінка природного та штучного освітлення приміщень. Біобезпека житлових і громадських будівель та споруд.
4. Методика гігієнічної оцінки клімато-погодних умов та їх впливу на здоров'я людини. Біоетичні аспекти та питання біобезпеки впливу природних та антропогенних факторів.
5. Методика визначення та гігієнічна оцінка напрямку та швидкості руху повітря, вплив на теплообмін людини, біоетичні аспекти.

Перелік тем самостійної роботи студента (78 год.)

1. Гігієна населених місць. Проблеми урбанізації. Умови життя в населених місцях та здоров'я людини. Планування та забудова території населеного пункту. Принципи функціонального зонування території населених пунктів. Фактори урбанізації, їх джерела. Демографічний прогноз впливу на здоров'я населення несприятливих умов життєдіяльності.
2. Гігієна житла. Гігієнічне значення мікроклімату, повітряного середовища, природного і штучного освітлення, їх гігієнічна оцінка. Основні соціально-значущі фактори захворюваності населення.
3. Гігієнічні вимоги до вибору території для розміщення населених місць. Значення природньо-кліматичних умов та стану навколишнього середовища. Зв'язок з інфекційною захворюваністю населення.
4. Гігієнічні вимоги до санітарного благоустрою та інженерному оснащенню населених місць різного типу. Зв'язок несприятливих умов життя із захворюваністю населення.
5. Методика визначення та гігієнічна оцінка напрямку та швидкості руху повітря, вплив на теплообмін людини, біоетичні аспекти.
6. Методи визначення інтенсивності та профілактичної дози ультрафіолетової радіації. Методика використання ультрафіолетового випромінювання з метою профілактики захворювань і санації повітряного середовища, біобезпека застосування ультрафіолетового випромінювання
7. Методика гігієнічної оцінки штучної вентиляції житлових і виробничих приміщень.
8. Вимоги до сучасного житла основні тенденції розвитку будівництва та благоустрою населених міст на сучасному етапі. Останні зміни нормативно-правової документації в сфері комунальної гігієни.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, метод стандартизованого пацієнта

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань із запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120–200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Залік

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Основи законодавства України про охорону здоров'я.
2. Екологічна безпека та економіка : монографія / М.І. Сокур, В.М. Шмандій, Є.К. Бабець, В.С. Білецький, І.Є. Мельнікова, О.В. Харламова, Л.С. Шелудченко. – Кременчук, ПП Щербатих О.В., 2020 – 240 с.
3. Шафранський В.В., Дудник С.В. Стратегія досягнення збереження та благополуччя населення країни в умовах сучасних викликів в українському суспільстві. – Україна. Здоров'я нації. – 2018. – Вип.3
4. Tulchinsky, T. H., Varavikova, E. A., & Cohen, M. J. (2023). The New Public Health (4th ed.). Elsevier (Academic Press). ISBN 978-0-12-822957-6.
5. 5. Matthew, R., Nizkorodov, E., Murphy, C., Goodrich, K.A., Hooper, A., Maharramli, B., Purcell, M.J., & Wagle, P. (Eds.). (2021). Routledge Handbook of Environmental Security (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315107592>